

Filosofie - zdroje

Kant napsal (v Prolegomenech) o rozdílu mezi filozofy, kteří „se snaží čerpat přímo ze zdrojů rozumu“, a jinými, „jejichž filozofií jsou dějiny filozofie“. Ti druzí „musí počkat, až jiní ... provedou svou věc“, aby pak „podali světu zprávu o tom, co se stalo“. Kant zároveň poněkud ironizuje ty první, protože „se podle jejich mínění nedá říci nic, co by už nebylo řečeno jindy, a to má ve skutečnosti platit také jako předpověď všeho příštího“. Je z toho dobře patrné, že - alespoň ve smyslu uvedených formulací - čerpat ze zdrojů rozumu tu znamená vykonat filozoficky něco nového, tj. něco, co tu ještě (přinejmenším v té podobě) nebylo a o čem lze potom referovat, že a jak se to „událo“, tj. jak to bylo provedeno. V tom je ovšem poněkud skryt velký problém: odkud je možno filozoficky „čerpat“ (jako ze „zdroje“), aby mohlo být „provedeno“ něco, co tu ještě nebylo, tedy něco „nového“? Jaká to je „věc“, o kterou těm skutečným, „pravým“ filozofům jde resp. má jít? V čem spočívá poslání filozofů, jejichž filozofií nejsou jen dějiny filozofie (staré nebo nové), tj. kteří nechtějí jen podávat zprávy o tom, co se stalo, ale kteří jsou (mají být) u toho, když se to právě děje?

(Písek, 050831-1.)